

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: L. Penning
Titel: Naar huis
Druk: 1
155 blz.

Onder dezen titel geeft de bekende L. Penning een historische novelle "uit de dagen van Jacoba's ondergang." Een jongmensch uit Gorcum, wiens vader het slachtoffer werd van de Hoeksche en Kabeljauwsche twisten, stelt zich aan de zijde der gravin in den strijd met Filips van Bourgondië. Hij voegt zich onder het commando van een der Hoeksche ridders, maakt mede het beleg van Amersfoort, waarbij de Bourgondiërs worden afgeslagen, toeft te Utrecht en is te Gouda, wanneer Jacoba, die tevergeefs de hulp van haar gemaal Humphrey verwachtte, gedwongen werd een voor haar smadelijke overeenkomst met den Hertog van B. te sluiten. Dan keert Herman Kemp terug naar het ouderlijk huis, dat hij eigenwillig verliet om aan zijn wraakzucht bot te vieren en eer en roem te behalen. Zijne lichamelijke krachten zijn echter gebroken, hij sterft aan de tering, echter niet voor dat hij de blijmoedige getuigenis had afgelegd van zijn geloof in den Heere Jezus. Een der leden van "de broederschap des gemeenen levens", een broeder uit het Fraterhuis te Amersfoort, werd het middel tot zijne bekeering. Hoewel dit boek wat levendigheid van voorstelling en boeiende activiteit der behandelde figuren verre staat beneden de Afrikaansche oorlogsnovellen van denzelfden schrijver, geeft het een zeer helderen kijk op de maatschappelijke en kerkelijke toestanden in Nederland in het midden der 15e eeuw en niet het minst op de wijze van oorlog voeren in de laatste perioden van den gravetijd. Het is een zeer nuttig boek er zal door jongens vanaf 12 jaar met genoegen worden gelezen. 155 pag. met 4- platen en schoon titelvignet. Prijs f 0,60.

Boekbeoordeling in bijblad van "De Christelijke Familiekring : tijdschrift voor zondagsschool en huisgezin", 1906

Auteur: L. Penning
Titel: Naar huis
Druk: 2
158 blz.

G. K. C. O. 20 t. d. t. f 1.20. (Banden 45 cent). "Naar huis" is een novelle uit de dagen der Hoeksche en Kabeljauwsche twisten. Herman Kemp, een poorterszoon uit Gorinchem, meent den dood zijns vaders, dien hij door de Kabeljauwsche partij acht te zijn vermoord, te moeten wreken. Daarom sluit hij zich bij de Hoekschen aan en strijdt onder den heer Von Aalborg. O.a. is hij tegenwoordig bij de verdediging van Amersfoort, dat de bestorming van Filips van Bourgondië afslaat. Maar Jacoba's macht wordt gaandeweg minder en als Humphrey, haar Engelsche gemaal, haar geen hulp zendt, doch haar in den steek laat, verliest zij eensklaps al den moed en geeft zich zelve zoo goed als onvoorwaardelijk over aan haar neef Filips van Bourgondië. Daarmede is de strijd geëindigd en Herman trekt naar huis. Zijn gezondheid is geknakt, de ure van zijn sterven breekt weldra aan en dan gaat Herman naar het Vaderhuis. Want hij heeft de verkondiging van het Evangelie der zaligheid

uit den mond van Broeder Lemego met zegen gehoord en is tot het geloof in den Heere Jezus Christus gekomen. Deze novelle is prettig geschreven. Taal en stijl zijn goed. De schrijver is o.i. echter wat te royaal met het woordje "om". Als men daar eenmaal erg in gekregen heeft, gaat het bepaald hinderen: "Krijgslieden zijn bezig, om het wild te plukken", (blz. 6). "Herman was van plan, om ernstig toe te luisteren", blz. 33, en zoo heel het boekje door. Maar, zegt Beets, "allicht sluipt er een onzuiver korentje in eenen zak met tarwe." Ernstiger is het in ons oog, dat wij enkele uitdrukkingen ontmoeten, die in onze kinderlitteratuur contrabande zijn. Daartoe rekenen wij: "Dat uilskuiken van een Jood", (blz. 26), "Die kaalhals"; "Voor den deksel"; "Zoo'n aap van een soldenier" (blz. 75). Dergelijke uitspraken worden o.i. ook door het verband, waarin ze voorkomen niet gerechtvaardigd. De vorm van dit boekje is alleszins bekoorlijk. Sierlijke omslag. Gedrukt met een letter, die het lezen tot een genot maakt. De illustraties zijn zeer sprekend. 't Verdient toejuiching, dat een auteur in 't gewaad eener novelle onze landshistorie aan de jeugd vertelt. Gelukkig zijn we de periode van verhalen uitsluitend uit den 80-jarigen oorlog voorbij. 't Was een zeer goede gedachte, ook ditmaal eens weder terug te gaan tot de dagen vóór de Hervorming. De geschiedenis, op zich zelve min boeiend, wordt aantrekkelijk door 't optreden van Herman Kemp en een aantal andere personen. O.i. zou 't geen schade hebben gedaan aan de eenheid van 't verhaal, indien eenige minder op den voorgrond tredende figuren geheel waren weggebleven. Die veelheid van personen doet schade aan het organisch geheel van het verhaal; daardoor wordt de aandacht te veel verspreid, en de indruk van de hoofdfiguren verzwakt. Broeder Lemego, een van de broederen des gemeenen levens, is een treffende lichtgestalte. Minder gelukkig dunkt ons de gedachte, om een Jood als een soort voorspeller te doen optreden. Deze maakt op ons den indruk van een door schrijvers meermalen te baat genomen fictie. De auteur zelf treedt hier o.i. te weinig op den voorgrond. Ware hij wat minder bescheiden geweest, dan had hij de rechtsquaestie in dezen even onder de oogen kunnen zien en een goede gelegenheid gevonden, om ook het karakter van den tijd ten aanzien van den godsdienst wat breder te teekenen. Daardoor zou de algemeene physionomie van het tijdvak meer tot haar recht gekomen zijn. Uiteraard is in dit boekje 't historische element sterker dan 't religieuze. We zijn daar niet rouwig om. Onze kinderen zullen dit natuurlijker vinden dan b.v. een opeenstapeling van bekeeringen. Toch ontbreekt niet, wat in een kinderboek onmisbaar is: de aanwijzing van den eenigen troost in leven en sterven. Vooral Broeder Lemego is een goedgeteekende figuur, een man des geloofs van vóór de Reformatie; zijn woorden en de invloed daarvan zullen onzen jongens niet ontgaan. De strekking dezer novelle is ongetwijfeld: het inzicht in de historie te verhelderen en tegelijk met nadruk te herinneren, dat de zaligheid niet door goede werken, maar alleen door het geloof in Christus Jezus wordt verkregen. Ondanks onze aan- en opmerkingen kunnen wij dit werkje vrijmoedig aanbevelen. 't Is een echt Christelijk jongensboek.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1929
